

Rekenkamer Zaanstad

Weesperstraat 105A
1018 VN Amsterdam

Gemeente Zaanstad
T.a.v. de gemeenteraad
Postbus 2000
1500 GA Zaandam

datum 2 augustus 2022
ons kenmerk RZ_22_026
behandeld door A. Kok
cc A. Maaskant
onderwerp onderzoeksopzet DoeMee-onderzoek *Ondersteuning volksvertegenwoordiging*
bijlagen PBLQ DoeMee 2022 NVR
Algemene werkwijze RMA

Geachte leden van de gemeenteraad,

We zijn gestart met het DoeMee-onderzoek *Ondersteuning volksvertegenwoordiging*. In deze brief bespreek ik de aanleiding voor dit onderzoek, het onderzoek zelf en de planning.

Aanleiding

In het [onderzoeksprogramma 2022](#) hebben we aangekondigd te overwegen om ook dit jaar deel te nemen aan het benchmarkonderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVR). Het benchmarkonderzoek richt zich op de staat van de ondersteuning van de volksvertegenwoordiging in het decentraal bestuur. De gemeenteraad doet zijn werk in een steeds complexere omgeving. De maatschappelijke uitdagingen, en daarmee de opgave voor u, zijn de afgelopen jaren toegenomen en blijven toenemen. Vanaf 2015 waren dit de decentralisaties in het sociaal domein, op dit moment zijn het de voorbereiding op de Omgevingswet en de toenemende regionalisering. Ook de maatschappelijke vraagstukken waar u voor staat worden complexer. Voorbeelden daarvan zijn maatschappelijke zorg, migratie, klimaat, natuur (stikstof), economie en energietransitie.^a Om uw kaderstellende en controlerende rol goed te kunnen blijven vervullen, is ondersteuning van belang. Gegeven de relevantie van het benchmarkonderzoek, heb ik besloten daaraan deel te nemen.

Onderzoek

Benchmarkonderzoek

Het doel van dit onderzoek is inzichtelijk te maken welke ondersteuning uw gemeenteraad ontvangt. Tot ondersteuning worden in ieder geval gerekend: de inrichting van de griffie, de mogelijkheid tot fractieondersteuning, de inrichting van de rekenkamerfunctie en de mogelijkheid tot ambtelijke bijstand en het volgen van opleidingsprogramma's. Verder bieden de

^a Raad voor het Openbaar Bestuur, *Goede ondersteuning, sterke democratie – over de ondersteuning van decentrale volksvertegenwoordigingen*, 5 november 2020.

resultaten van de benchmark u naar onze verwachting een waardevolle vergelijking tussen de wijze waarop de gemeente Zaanstad de ondersteuning heeft georganiseerd ten opzichte van andere gemeenten. In totaal nemen zeventig decentrale overheden deel aan de benchmark.

Onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag van het benchmarkonderzoek luidt: *wat is de staat van de financiële ondersteuning van het volksvertegenwoordigende orgaan?* Daarbij worden de volgende deelvragen beantwoord:

- 1 Wat is het budget waarover de decentrale volksvertegenwoordiging voor de ondersteuning beschikt?
- 2 Wat wordt daaruit gefinancierd?
- 3 Worden alle middelen besteed of blijft er geld liggen?
- 4 Is dit de afgelopen jaren (periode 2018-2022) veranderd en wat zijn de redenen daarvan?
- 5 Wat is er te zeggen over de doeltreffendheid van de ingezette middelen?

Aanpak

Een groot deel van de onderzoekswerkzaamheden wordt uitgevoerd door een extern onderzoeksbureau (PBLQ). PBLQ heeft in een afzonderlijk document aangegeven hoe het te werk zal gaan (zie bijlage). Samengevat zal PBLQ eerst een digitale vragenlijst uitzetten bij de raadsgriffie en documenten opvragen. Daarna zal PBLQ de antwoorden op de vragenlijsten en informatie uit de documenten bespreken met de raadsgriffie om meer inzicht te krijgen in de achtergronden van de verstrekte antwoorden. De rekenkamer zal als toehoorder bij dit gesprek aanwezig zijn.

PBLQ zal twee rapporten opstellen. Het eerste rapport betreft een benchmarkrapportage waarin de verzamelde gegevens van Zaanstad worden vergeleken met die van andere gemeenten. Daarin worden de eerste vier deelvragen beantwoord. Indien mogelijk wordt ook een vergelijking gemaakt met gemeenten met een vergelijkbaar aantal inwoners. Dit vanuit het idee dat het aantal inwoners van de gemeente de omvang van de raad bepaalt en dat deze omvang van invloed kan zijn op de omvang van de beschikbare middelen en de behoefte aan ondersteuning. Het tweede rapport betreft een meer beschrijvende en inhoudelijke rapportage, waarbij ingegaan wordt op achtergronden en nuanceringen bij verkregen inzichten en resultaten uit het eerste rapport. In deze tweede rapportage wordt ingegaan op de vijfde deelvraag.

Aanvullende verdieping rekenkamer

Na ontvangst van de twee rapportages zal ik besluiten of we op onderdelen een beperkt verdiepend onderzoek zullen uitvoeren of dat de twee rapportages voldoende aanknopingspunten bieden om u daarover aansluitend te informeren. Ik zal u over dat besluit te zijner tijd afzonderlijk informeren.

Planning

We verwachten dat de rapportages van PBLQ begin december 2022 beschikbaar zijn. Daarna zal ik mij buigen over de vraag of ik een beperkt verdiepend onderzoek zal doen en hoe ik u over de bevindingen zal informeren.

Indien u vragen of opmerkingen heeft, kunt u contact opnemen met mij.

Ik vertrouw erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

drs. A.L. Daalder
directeur Rekenkamer Metropool Amsterdam